

Sygn. akt II Ca 1500/18

POSTANOWIENIE

Dnia 10 stycznia 2019 r.

Sąd Okręgowy w Kielcach - II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Rafał Adamczyk (spr.)

Sędziowie: SSO Barbara Dziewięcka

SSO Hubert Wicik

po rozpoznaniu w dniu 10 stycznia 2019 r. w Kielcach

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku T. S.

z udziałem Z. M. i D. W.

o założenie księgi wieczystej i wpis prawa własności

na skutek apelacji wnioskodawczyni od postanowienia Sądu Rejonowego w Skarżysku - Kamiennej z dnia 23 sierpnia 2018 r., sygn. akt I Co 683/18 (Dz. Kw. KI1R/00002290/18)

postanawia: oddalić apelację.

ZARZĄDZENIE

doręczyć odpis postanowienia:

- pełnomocnikowi wnioskodawczyni T. S. i uczestniczki D. W. – adw. J. S.,

- uczestnikowi Z. M., dodatkowo z pouczeniem o prawie, terminie i sposobie wniesienia skargi kasacyjnej.

K., dnia 10 stycznia 2019 r.

Sygn. akt II Ca 1500/18

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 23 sierpnia 2018 r. Sąd Rejonowy w Skarżysku – Kamiennej oddalił wniosek T. S. o założenie księgi wieczystej dla nieruchomości położonej w S. przy ul. (...) r., oznaczonej jako działka nr (...) o powierzchni 0,0431 ha i wpisanie prawa własności na rzecz wnioskodawczyni i uczestniczki D. W. - po ¼ części oraz na rzecz Z. M. i K. M. - na zasadach wspólności ustawowej majątkowej małżeńskiej, w udziale ½.

Sąd wskazał, że wniosek nie zasługiwał na uwzględnienie z uwagi na zachodzącą przeszkodę do dokonania wpisu. Z informacji uzyskanej z systemu (...) -SAD Ministerstwa Sprawiedliwości wynika, iż K. M. zmarła w dniu 23 października 2016 r. Odwołując się do treści art. 626⁸ § 2 k.p.c. i uchwały Sądu Najwyższego z dnia 16 grudnia 2009 r., III CZP 80/09, Sąd pierwszej instancji zaznaczył, że wpis do księgi wieczystej może nastąpić jako łączny rezultat złożenia i zbadania wniosku, dokumentów i treści księgi wieczystej, a rolą ksiąg wieczystych jest ujawnienie aktualnego stanu prawnego nieruchomości, dlatego sąd wieczystoksięgowy nie może dokonać wpisu ze świadomością,

iz wpis ten miałby być od chwili jego dokonania niezgodny z rzeczywistym stanem prawnym. Założenie księgi wieczystej dla nieruchomości i ujawnienie w tej księdze prawa własności na rzecz osoby zmarłej byłoby natomiast sprzeczne z tą regułą. Stan prawny nieruchomości aktualizuje się poprzez ciąg wpisów opartych na dokumentach o jakich mowa w art. 31 i 34 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r., poz. 1916, ze zmianami; dalej powoływanej jako u.k.w.h.). W razie przejścia własności w drodze dziedziczenia, w miejsce właściciela może być wpisany spadkobierca albo następcą prawny spadkobiercy, byleby tylko został wykazany nieprzerwany ciąg następstwa prawnego po osobie uprzednio wpisanej lub - w przypadku założenia nowej księgi wieczystej, która wykaże właściwym dokumentem prawo własności. W ocenie Sądu Rejonowego, żadne względy nie mogą skłaniać do dokonania wpisu do księgi wieczystej, jeżeli jednocześnie należałoby ex officio dokonać wpisu ostrzeżenia o niezgodności treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym, bowiem tym samym sąd przyznałby bezpodstawność uprzedniego orzeczenia i zaprzeczalby sam sobie. Sąd pierwszej instancji przywołał również przepis art. 626¹ § 3 k.p.c., w myśl którego nie stanowi przeszkody do wpisu okoliczność, że po złożeniu wniosku wnioskodawca lub inny uczestnik postępowania zmarł i uznał, że a contrario przepis ten wskazuje, iż przeszkodę do wpisu stanowi śmierć wnioskodawcy lub uczestnika przed złożeniem wniosku. W rozpoznawanej sprawie K. M. zmarła przed złożeniem wniosku - w dniu 23 października 2016 r.

Wnioskodawczynie złożyła apelację od powyższego postanowienia. Zaskarżyła orzeczenie Sądu Rejonowego w całości. Zarzuciła:

- obrazę przepisu art. 628⁸ § 2 k.p.c. przez zastosowanie ograniczeń dowodowych w postępowaniu o założenie księgi wieczystej i zbadanie jedynie treści i formy wniosku oraz dołączonych do wniosku dokumentów i tym samym niezbadanie, nierozważenie i nieuwzględnienie okoliczności wynikających ze zgromadzonej w sprawie dokumentacji, na okoliczność przeszkód uniemożliwiających nie tylko wszczęcie i prowadzenie postępowania o stwierdzenie nabycia spadku, ale i ustalenie kręgu spadkobierców po K. M.;

- obrazę przepisów postępowania - art. 626¹ § 2 k.p.c. oraz art. 626⁹ k.p.c., polegającą na oddaleniu wniosku o założenie księgi wieczystej i odmowie ujawnienia w niej także osoby nieżyjącej, pomimo że zachodzą w sprawie szczególne okoliczności uzasadniające dokonanie takiego wpisu, a przepisy procedury cywilnej nie wykluczają możliwości ujawnienia praw osoby nieżyjącej w nowo założonej księdze wieczystej, nawet jeżeli śmierć nastąpiła przed złożeniem wniosku.

Podnosząc powyższe zarzuty, wnioskodawczynie domagała się zmiany zaskarżonego postanowienia i uwzględnienia wniosku o założenie księgi wieczystej oraz dokonania w niej wpisu zgodnie z wnioskiem, a także zasądzenia na rzecz wnioskodawczynie kosztów postępowania apelacyjnego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu apelacji wnioskodawczynie stwierdziła, iż Sąd Rejonowy wyraził pogląd sprzeczny ze stanowiskiem Sądu Najwyższego zaprezentowanym w postanowieniu z dnia 15 stycznia 2014 r., sygn. I CSK 204/13, oceniając zasadność wniosku traktując go na równi z wnioskiem o wpis prawa w księdze wieczystej, podczas gdy wniosek dotyczył także założenia księgi wieczystej, a wówczas kognicja sądu wieczystoksięgowego jest szersza i nie obowiązują ograniczenia dowodowe z art. 628⁸ § 2 k.p.c. Zdaniem T. S., sąd wieczystoksięgowy, rozpoznając wniosek o założenie księgi wieczystej powinien nie tylko zbadać treść i formę wniosku oraz załączone do wniosku dokumenty, ale nadto uwzględniać inne okoliczności wynikające z akt sprawy, ksiąg dawnych oraz powinien rozważyć, czy interes publiczny związany z funkcją ksiąg wieczystych przemawia za założeniem księgi wieczystej dla nieruchomości i dokonaniem w niej wpisów przynajmniej w części zgodnych z aktualnym stanem prawnym. W ocenie skarżącej, Sąd pierwszej instancji pominął pisma wnioskodawczynie, w których wskazywano na przeszkody uniemożliwiające bądź utrudniające sprawne i skuteczne przeprowadzenie postępowania spadkowego po K. M. - konflikt rodzinny na tle majątkowym pomiędzy T. S. a Z. M. i K. M.. Wnioskodawczynie przedstawiła zapatrywanie, iż ustawodawca nie wykluczył sytuacji ujawniania w nowo założonej księdze wieczystej praw osób nieżyjących (art. 626¹ § 3 k.p.c.).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy podziela ustalenia faktyczne Sądu Rejonowego i przyjmuje je jako własne, jak również aprobuje oceną prawną wyrażoną przez ten Sąd.

Zarzuty naruszenia przepisów art. 626⁸ § 2 k.p.c., art. 626⁹ k.p.c. i art. 626¹ § 2 k.p.c. nie są zasadne.

W stanie prawnym obowiązującym do 22 września 2001 r. postępowanie o założenie księgi wieczystej było odrębnym od postępowania o wpis do księgi wieczystej, samoistnym postępowaniem unormowanym w art. 59 - 64 u.k.w.h. oraz w § 48 - 63 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 marca 1992 r. w sprawie wykonania przepisów ustawy o księgach wieczystych i hipotece (Dz. U. nr 29, poz. 128, ze zmianami; dalej: „rozporządzenie z 1992 r.”). W postępowaniu tym sąd przeprowadzał dowody, jakie uznał za potrzebne stosownie do okoliczności, a jeżeli prawo własności osoby, która miała być wpisana w zakładanej księdze wieczystej nie zostało dostatecznie wykazane, zarządzał dokonanie odpowiednich obwieszczeń publicznych i po rozważeniu zebranego materiału dowodowego wydawał postanowienie o założeniu księgi wieczystej, w którym zarządzał dokonanie określonych wpisów (§ 51 i 54 rozporządzenia z 1992 r.).

Zgodnie z art. 626⁸ § 10 k.p.c., obowiązującym od 23 września 2001 r., założenie księgi wieczystej następuje z chwilą dokonania pierwszego wpisu – czyli w postępowaniu o wpis do księgi wieczystej. Obecnie w prawie polskim nie wyodrębnia się więc samoistnego postępowania o założenie księgi wieczystej i kolejnego postępowania o wpis do księgi wieczystej, lecz przewiduje jednolite postępowanie, właściwe zarówno dla założenia księgi wieczystej, jak i dla dokonania wpisu w założonej księdze wieczystej. Założenie księgi wieczystej następuje w postępowaniu o wpis, a wniosek o wpis do księgi wieczystej, która jeszcze nie istnieje, jest implicite wnioskiem o założenie księgi wieczystej.

Stosownie do § 19 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 września 2001 r. w sprawie prowadzenia ksiąg wieczystych i zbiorów dokumentów (Dz. U. z 2001 r., nr 102, poz. 1122, ze zmianami; dalej: „rozporządzenie z 2001 r.”), założenie księgi wieczystej dla nieruchomości dokonywane jest na podstawie wniosku zawierającego m. in. oznaczenie nieruchomości i wymienienie wszystkich uprawnionych, na których rzecz własność ma być wpisana, w sposób określony w § 41, tj. w przypadku współwłaścicieli - z wymienieniem udziału każdego z nich, wyrażonego ułamkiem zwykłym, a w wypadku wspólności, w której udziały nie są oznaczone, we wpisie wymienia się rodzaj tej wspólności (§ 41 ust. 2). Według § 10 ust. 2 rozporządzenia, przy pierwszym dokonanym wpisie zamieszcza się na początku tekst: „Założono księgę wieczystą.” Do wniosku o założenie księgi wieczystej powinny być dołączone dokumenty stwierdzające nabycie własności nieruchomości określonej we wniosku oraz dokumenty stanowiące podstawę oznaczenia nieruchomości (§ 20 ust. 1 rozporządzenia). Podobnie stanowił § 103 ust. 1 w nawiązaniu do § 35 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 21 listopada 2013 r. w sprawie zakładania i prowadzenia ksiąg wieczystych w systemie informatycznym (Dz. U. z 2013, poz. 1411, ze zmianami; dalej: „rozporządzenie z 2013 r.”), a obecnie analogiczną regulację zawiera § 105 ust. 1 w nawiązaniu do § 33 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 15 lutego 2016 r. w sprawie zakładania i prowadzenia ksiąg wieczystych w systemie teleinformatycznym (Dz. U. z 2016 r., poz. 312, ze zmianami; dalej: „rozporządzenie z 2016 r.”).

Z przytoczonych przepisów wynika zarówno wymóg wymienienia we wniosku o wpis inicjujący założenie księgi wieczystej wszystkich osób uprawnionych, na których rzecz własność ma być wpisana, jak i - wpisania, w razie uwzględnienia tego wniosku, w założonej księdze wszystkich osób uprawnionych, tj. właściciela nieruchomości, a jeżeli nieruchomość jest przedmiotem współwłasności w częściach ułamkowych, wszystkich jej współwłaścicieli, z oznaczeniem ich udziałów. Oznacza to, że niedopuszczalne jest założenie księgi wieczystej dla nieruchomości stanowiącej współwłasność, połączone z wymienieniem we wpisie w dziale II tej księgi tylko jednego lub niektórych ze współwłaścicieli i przysługujących im udziałów we współwłasności – byłoby to bowiem równoznaczne z założeniem księgi wieczystej dla udziału we współwłasności nieruchomości (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 września 2013 r., II CSK 26/13, OSNC 2014/6/63). Taka konkluzja harmonizuje z podstawowymi zasadami ustroju ksiąg wieczystych, zakładanych i prowadzonych dla nieruchomości w celu ustalania ich stanu prawnego (art. 1 ust. 1 i 2

u.k.w.h.), który obejmuje stronę przedmiotową, jak i podmiotową prawa podlegającego wpisaniu do księgi wieczystej. Konieczne jest więc oznaczenie nie tylko rodzaju nieruchomości, lecz także osoby lub osób, którym przysługuje prawo podlegające wpisaniu, a według art. 3 u.k.w.h., domniemywa się, że prawo jawne z księgi wieczystej jest wpisane zgodnie z rzeczywistym stanem prawnym, a prawo wykreślone - nie istnieje. Akceptacja sytuacji, w której treść księgi wieczystej w chwili założenia nie przedstawiałaby w sposób pełny stanu prawnego w zakresie własności nieruchomości, ewidentnie sprzeciwiałaby się powyższym regułom. Postępowanie wieczystoksięgowe nie ma na celu dochodzenia praw podmiotowych, lecz jego rolą jest sprawne ewidencjonowanie stanu prawnego nieruchomości i w konsekwencji zapewnienie bezpieczeństwa obrotu prawnego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 maja 2017 r., III CSK 154/16, LEX nr 2312013).

Wbrew zapatrywaniu skarżącej, wskutek wprowadzenia jednolitego postępowania wieczystoksięgowego, obejmującego także założenie księgi wieczystej, w postępowaniu o założenie księgi wieczystej stosuje się również art. 626⁸ § 2 k.p.c., który stanowi, że rozpoznając wniosek o wpis, sąd bada jedynie treść i formę wniosku, dołączonych do wniosku dokumentów oraz treść księgi wieczystej (jeżeli taka księga istnieje). Nie jest więc uprawnione przyjmowanie w takim wypadku szerszej kognicji sądu wieczystoksięgowego. Także zatem podstawą wpisów związanych z założeniem księgi wieczystej mogą być tylko odpowiednie dokumenty (art. 31 - 34 u.k.w.h.). W zgodzie z wymaganiami art. 626⁸ § 2 k.p.c. i art. 31 - 34 u.k.w.h. powinny być interpretowane przepisy § 20 ust. 1 i 2 oraz § 24 ust. 1 rozporządzenia z 2001 r., jak również § 106 ust. 1 i 2 oraz § 110 rozporządzenia z 2016 r., a wcześniej § 104 ust. 1 i 2 oraz § 108 rozporządzenia z 2013 r. Jednym z celów wprowadzenia jednolitego postępowania wieczystoksięgowego, obejmującego także założenie księgi wieczystej, było odejście od dopuszczalnych uprzednio przy zakładaniu ksiąg wieczystych uproszczeń dowodowych, w porównaniu z regułami obowiązującymi w postępowaniu wieczystoksięgowym, mogących przyczynić się do powstawania ksiąg wieczystych niespełniających należycie swojej funkcji w zakresie gwarancji pewności i bezpieczeństwa obrotu. Stosowanie art. 626⁸ § 2 k.p.c. oznacza, że gdy podstawę wpisu ma stanowić dokument, musi on zostać załączony do wniosku w odpowiedniej formie (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 listopada 2011 r., II CSK 538/10, LEX nr 1129097). Tym samym nie jest możliwe - w świetle art. 626⁸ § 2 k.p.c. - zastąpienie dokumentu, który ma być podstawą wpisu, żadnym innym środkiem dowodowym, wykazywanie treści tego dokumentu za pomocą innych środków dowodowych, jak również ustalenie prawa własności nieruchomości lub jej stanu prawnego w innym zakresie w odmienny sposób, w tym w drodze obwieszczenia. W postanowieniu z dnia 30 stycznia 2015 r., III CSK 145/14, OSNC 2016/2/22, Sąd Najwyższy wprost wskazał, że art. 626⁸ § 2 k.p.c. ma zastosowanie także wtedy, gdy postępowanie wieczystoksięgowe zmierza do założenia księgi wieczystej przez dokonanie pierwszego wpisu.

Wnioskodawczyni błędnie odwołuje się w apelacji do postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 15 stycznia 2014 r., I CSK 204/13, LEX nr 1522065, które zostało wydane w odmiennym stanie faktycznym, dotyczącym wniosku obejmującego wpis prawa oraz przeniesienie części dotychczasowych wpisów co do niektórych współwłaścicieli. Sąd Najwyższy uznał wówczas, że status uczestników postępowania mają jedynie osoby, na rzecz których wpis ma nastąpić, bowiem wpis w tym zakresie nie odnosi takiego skutku, aby mogły być naruszone prawa tych współwłaścicieli, których wpis w księdze wieczystej jest przenoszony do nowej księgi. Przytaczając treść art. 626¹ § 2 k.p.c., stanowiącego, iż uczestnikami postępowania wieczystoksięgowego są wyłącznie osoby, których prawa zostały wykreślone lub obciążone bądź na rzecz których wpis ma nastąpić, Sąd Najwyższy przyjął, że osoby, których prawa podlegają przeniesieniu nie posiadają statusu uczestników postępowania i bez znaczenia pozostaje fakt, iż nie mają one zdolności do uczestniczenia w postępowaniu sądowym, z uwagi na ich śmierć przed wszczęciem postępowania o założenie księgi wieczystej i wpis. Niniejsza sprawa nie dotyczy jednak przeniesienia z innej księgi wieczystej wpisów dotyczących niektórych współwłaścicieli, ale założenia nowej księgi wieczystej i ujawnienia w niej w sposób pełny stanu prawnego w zakresie własności nieruchomości. Z dokumentów dołączonych do wniosku nie wynika, aby K. M., wymieniona w postanowieniu Sądu Rejonowego w Skarżysku – Kamiennej z dnia 31 grudnia 2003 r., sygn. akt I Ns 39/02, jako współwłaścicielka działki gruntu nr (...) (k. 16) i wskazana we wniosku o wpis prawa własności, które ma być ujawnione - między innymi, na jej rzecz - w założonej księdze wieczystej, była aktualną współwłaścicielką nieruchomości, skoro osoba ta zmarła przed złożeniem wniosku o wpis - w dniu 23 października 2016 r. (k. 50). W przypadku

śmierci współwłaściciela nieruchomości, powinien być uwzględniony zmieniony stan prawny, mający swoje źródło w nabyciu spadku, a następstwo prawne należało wykazać stosownymi dokumentami, których nie mogą zastąpić twierdzenia skarżącej o przeszkodach uniemożliwiających bądź utrudniających sprawne i skuteczne przeprowadzenie postępowania spadkowego po K. M. - w postaci konfliktu rodzinnego na tle majątkowym pomiędzy T. S. a Z. M. i K. M.. Założenie księgi wieczystej dla nieruchomości gruntowej musi wiązać się z ujawnieniem wszystkich osób, którym w danym momencie przysługuje prawo własności do niej. Nie jest możliwe założenie księgi wieczystej, z ujawnieniem w niej nieżyjącego współwłaściciela nieruchomości. Nietrafne jest odwoływanie się wnioskodawczyni do art. 626¹ § 3 k.p.c., który odnosi się do śmierci uczestnika postępowania po złożeniu wniosku o wpis - bowiem w niniejszej sprawie taka sytuacja nie miała miejsca.

Ubocznie wypada zaznaczyć, że w postanowieniu z dnia 11 stycznia 2018 r., III CSK 373/16, LEX nr 2510659, Sąd Najwyższy zajął krytyczne stanowisko wobec poglądu wyrażonego w postanowieniu tego Sądu z dnia 15 stycznia 2014 r., I CSK 204/13, wskazując, iż nie można się zgodzić na wypełnienie wymogu ujawnienia w zakładanej księdze wieczystej pełnego stanu w zakresie prawa własności przez wpisanie niektórych współwłaścicieli, wykazanych dowodami właściwymi dla postępowania wieczystoksięgowego, z zaznaczeniem ich udziałów we współwłasności, a - poza tym - przez przeniesienie do założonej księgi wpisów z dawnej księgi. Choć stosownie do § 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 14 lipca 1986 r. w sprawie prowadzenia ksiąg wieczystych założonych przed dniem 1 stycznia 1947 r. oraz utraty mocy prawnej niektórych takich ksiąg (Dz. U. z 1986 r., nr 28, poz. 141), księgi dawne, które utraciły moc prawną, zachowują znaczenie dokumentów - dopuszczenie przeniesienia z dawnej księgi do księgi nowo zakładanej wpisów dotyczących stanu własności nieruchomości, w zakresie, w jakim nie został on wykazany według wskazanych wyżej reguł dowodowych obowiązujących w postępowaniu wieczystoksięgowym, pozostawałoby w oczywistej sprzeczności z tymi regułami, jak i z art. 1 ust. 1 u.k.w.h. Założenie księgi wieczystej od samego początku niezgodnej z rzeczywistym stanem prawnym mija się całkowicie z celem instytucji ksiąg wieczystych, których treść w zakresie wpisów dotyczących praw korzysta z domniemania zgodności z rzeczywistym stanem prawnym. Bez wpływu na tę ocenę powinna pozostać zawarta w art. 36 ust. 3 u.k.w.h. regulacja przewidująca wpisanie przez sąd z urzędu ostrzeżenia o niezgodności stanu prawnego ujawnionego w księdze wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym. Właściwsze jest niezłożenie księgi wieczystej o treści niezgodnej z prawem niż założenie i ostrzeżenie o tym.

Przepis art. 626⁸ § 2 k.p.c., określający znacznie zawężoną kognicję sądu wieczystoksięgowego, ograniczoną do badania elementów wyraźnie wymienionych w tym przepisie, ma również zastosowanie do sądu drugiej instancji rozpatrującego apelację. Taki pogląd jest ugruntowany w orzecznictwie Sądu Najwyższego (por. np. postanowienie z dnia 5 października 2005 r., II CK 781/04, LEX nr 187020; postanowienie z dnia 27 kwietnia 2001 r., III CKN 354/00, OSNC 2001/12/183; postanowienie z dnia 6 października 2006 r., V CSK 214/06, LEX nr 327887). Oznacza to, że także sąd drugiej instancji rozstrzyga jedynie, czy wpis (lub jego odmowa) pozostaje w zgodzie z prawem w świetle treści zgłoszonego wniosku, treści i formy przedłożonych dokumentów, stanowiących podstawę wpisu oraz treści księgi wieczystej. Kontrola zaskarżonego orzeczenia (wpisu lub jego odmowy) dokonywana przez sąd drugiej instancji na skutek wniesionej apelacji powinna być zatem ograniczona tylko do tego, czy w świetle dokumentów załączonych do wniosku i którymi dysponował sąd pierwszej instancji, istniała podstawa do dokonania bądź odmowy wpisu, zgodnie z wnioskiem o wpis (tak Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 31 stycznia 2014 r., II CSK 225/13, LEX nr 1460722).

Wniosek o założenie księgi wieczystej i wpis prawa własności może być uwzględniony wtedy, gdy będzie pozwalał - zarówno z uwagi na brzmienie żądania, jak i dokumenty, którymi zostanie ono wykazane - na ujawnienie w księdze wieczystej wszystkich współwłaścicieli nieruchomości, tak by suma ich udziałów wyczerpywała całość (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 października 2014 r., V CSK 573/13, LEX nr 1551682). Z omówionych wcześniej przyczyn, Sąd Rejonowy prawidłowo oddalił wniosek. Nie doszło przy tym do naruszenia art. 626⁹ k.p.c. Z przepisu tego wynika, że przesłanką do oddalenia wniosku o wpis jest zarówno brak podstaw do jego dokonania, jak i występowanie ku temu przeszkód. Brak podstaw do wpisu ma miejsce wtedy, gdy dokumenty, z których wnioskodawca wywodzi żądanie dokonania konkretnego wpisu nie pozwalają na to ze względów merytorycznych, gdyż nie wynika z nich, żeby powstało czy istniało prawo, o wpis którego zabiega. Przeszkoda do dokonania wpisu zachodzi natomiast wtedy, gdy nie może on nastąpić z uwagi na brak dostatecznych danych, które także powinny znajdować oparcie w

dokumentach. W postanowieniu z dnia 9 marca 2004 r., V CK 448/03, LEX nr 183791, Sąd Najwyższy wyjaśnił, że brak formalny wniosku o wpis to jego brak jako pisma procesowego. Możliwość usuwania takiego braku na podstawie wezwania, przy odpowiednim (art. 13 § 2 k.p.c.) zastosowaniu art. 130 k.p.c. dopuszcza się również w postępowaniu wieczystoksięgowym. Nie takiego braku dotyczy jednak art. 626⁹ k.p.c. Przeszkodę do dokonania wpisu, w rozumieniu art. 626⁹ k.p.c., stanowi w szczególności brak odpowiednich dokumentów (w niniejszej sprawie - wykazujących następstwo prawne po K. M.). Sąd Najwyższy podkreślił, iż w obowiązującym, zmienionym w stosunku do poprzedniego (uchylony art. 48 u.k.w.h.) stanie prawnym, nie istnieje podstawa do wzywania do usunięcia przeszkody do wpisu. Jednoznaczne brzmienie art. 626⁹ k.p.c. nakazuje w wypadku zajścia przeszkody do wpisu wprost oddalenie wniosku.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji postanowienia.

SSO Barbara Dziewięcka SSO Rafał Adamczyk SSO Hubert Wicik